

Webinar for ansættende ledere

Faglig kompetence og pædagogikum

Mette Vedel, Hanne Woller og Trine Rhein-Knudsen

Kontor for Gymnasier, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, juni 2020

Program

- **Velkommen**

- Præsentation af os
- Formål med webinarret

- **Faglig kompetence**

- Rektors rolle i forbindelse med vurdering af faglige kompetencer
- Hvilke regler gælder?
- Procedure i tvivlstilfælde

- **Pædagogikumforløbet**

- Tilrettelæggelse af pædagogikumforløbet
- Uddannelsesplan
- Kursusleders rolle

Kontor for Gymnasier og lærerkompetencer/pædagogikum

- **Jens Refslund**

- Kontorchef

- **Mette Vedel**

- Teamleder for tilsyn og faglig kompetence

- **Hanne Woller**

- Faglig kompetence (vejledning og tilsyn mv.)
- hanne.woller@stukovm.dk

- **Trine Rhein-Knudsen**

- Pædagogikumansvarlig
(struktur, indhold, tilrettelæggelse, dispensation, klager)
- trine.rhein-knudsen@stukovm.dk

Regelsættet

- Love sætter rammerne => Bekendtgørelser udmønter => Retningslinjer, hyrdebreve og vejledninger uddyber og præciserer regelfortolkningen
- Formålet med reglerne om lærerkompetence er hensynet til en national standard og eleverne
- Vigtigt! Regelsættet anlægger fokus på formelt afsluttet videregående uddannelse, ikke "realkompetence"
- Hovedreglen for alle gymnasiale uddannelser er kandidatniveau

Rektors rolle – hvad siger loven?

Faglig kompetence er præmissen for fastansættelse og påbegyndelse af pædagogikum

Institutionens leder tildeler en kandidat faglig kompetence på baggrund af:

- Kandidateksamen, jf. lov om de gymnasiale uddannelser, § 56.
- § 56, stk. 2. Specielt for tekniske, teknologiske (herunder informationsteknologiske), naturvidenskabelige og erhvervsøkonomiske fag: professionsbachelor + efterfølgende fagligt kvalificerende videre-/efteruddannelse, evt. relevant fagligt kvalificerende beskæftigelse.
- § 56, stk. 3. Specielt for erhvervsrelaterede fag: min. to års relevant erhvervserfaring.
- § 56, stk. 4. Opfyldelse af de faglige mindstekrav (Uddannelses- og Forskningsministeriet).

I tvivl? Kontakt Hanne Woller i STUK.

Faglige mindstekrav og fagområder

- Uddannelses- & Forskningsministeriet (UFM):
 - Retningslinjer for universitetsuddannelser rettet mod undervisning i de gymnasiale uddannelser samt undervisning i gymnasiale fag i eux-forløb (faglige mindstekrav).
 - Det er en forudsætning for, at en kandidat kan opnå faglig kompetence i et fag fra den gymnasiale fagrække, at kandidaten opfylder fagets faglige mindstekrav.
- Faglige områder jf. uddannelsesbekendtgørelsen § 1, stk. 2, og bilag 1 (UFM):
 - Det humanistiske område
 - Det naturvidenskabelige område
 - Det samfundsvidenskabelige område
 - Det teknisk videnskabelige område
- De faglige områder har betydning ift. omfanget af ECTS i sidefag. Hovedreglen er:
 - Samme faglige område som det centrale fag: 90 ECTS i sidefag
 - Andet faglige område end det centrale fag: 120 ECTS i sidefag
 - Undtagelse: idræt og psykologi
- Et fag – centralfagsniveau – 120 ECTS

Overgangsordninger i de erhvervsgymnasiale uddannelser

- Formel pædagogisk uddannelse
 - Lærere med pædagogisk uddannelse på DEL før 2009
- Formel faglig uddannelse
 - 2004 Krav til lærerkompetence
 - Lærere der opfyldte de faglig krav før 2004 opfylder fortsat kravene til faglig kompetence – uanset om kravene til faglig kompetence er øget

”Overgangsordninger” i de nye gymnasiale fag

- Vejledning udsendt den 15. maj 2018
- Bioteknologi
- Geovidenskab
- Idehistorie
- Informatik
- Musik- og lydproduktion
- Teknikfag – digitalt design og udvikling

Faglige kompetence - tjekliste

Dokumentation:

- Har kandidaten indsendt samtlige eksamenspapirer? Også for relevant videre- og efteruddannelse i form af formel uddannelse?
- Evt. dokumentation for relevante studieordninger ved kandidaters projekter/eksamensopgaver m.v.

Relevant kandidatuddannelse:

- Brug fx [listen med gymnasiefag og universitetsuddannelser](#)

Centralfag

- Mindst 120 ECTS. ECTS på både kandidat- og bachelorniveau.

Sidefag

- Samme faglige område som det centrale fag: 90 ECTS i sidefag
- Andet faglige område end det centrale fag: 120 ECTS i sidefag
- ECTS-point på både kandidat- og bachelorniveau
- Undtagelser: idræt og psykologi

Faglige kompetence tjekliste - fortsat

Tjek af sidefagssupplering:

- Sidefaget skal suppleres med 30 ECTS på kandidatniveau, hvis centralfag og sidefag ikke er inden for samme fagområde jf. [uddannelsesbekendtgørelsens](#) fagområder § 1, stk. 2, samt bilag 1 i samme bekendtgørelse
- Humaniora
- Naturvidenskab
- Samfundsvidenskab
- Tekniske videnskaber

De faglige mindstekrav:

- [Faglige mindstekrav for hvert fag](#)

Relevant erhvervserfaring:

- En række gymnasiale fag/valgfag har krav om to års relevant erhvervserfaring.

Regelgrundlaget og vejledninger

- **Lov om de gymnasiale uddannelser nr. 611 af 28. maj 2019, § 56**
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209370>
- **Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, nr. 786 af 21. juni 2017**
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192081>
- **Bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, nr. 1169 af 24. september 2018**
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1169>
- **Vejledning til pædagogikumbekendtgørelsen**
<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/undervisning-og-laeringsmiljoe/paedagogikum/om-paedagogikum>

Regelgrundlaget og vejledninger - fortsat

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

- **Vejledning til pædagogikumbekendtgørelsen**
<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/undervisning-og-laeringsmiljoe/paedagogikum/om-paedagogikum>
- **Faglige mindstekrav nr. 9698 af 28. august 2018**
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202727>
- **Uddannelsesbekendtgørelsen nr. 20 af 9. januar 2020**
<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/20>
- **Liste over universitetsfag og gymnasiefag**
<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/undervisning-og-laeringsmiljoe/faglige-kompetencer>
- **Vejledning til lærerkompetencer i de gymnasiale uddannelser**
<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/undervisning-og-laeringsmiljoe/faglige-kompetencer>
- Se i øvrigt **ministeriets hjemmeside**: Gymnasiale uddannelser > undervisning og læringsmiljø > pædagogikum/faglige kompetencer

Procedure i tvivlstilfælde

1. Hvad gør du, når du bliver i tvivl med hensyn til faglig kompetence?

- Kontakt styrelsen via sikker e-mail: stuk@stukovm.dk att: "Kontor for Gymnasier – faglig kompetence"
 - Beskriv sagen kort
 - Vedhæft alle relevante dokumenter (eksamensbevis, evt. studieordning, dokumentation for relevant erhvervserfaring m.m.)
- Styrelsen giver en vejledende vurdering af kandidatens opfyldelse af de faglige mindstekrav.

2. Hvad gør du, når der ikke er faglig kompetence?

- Universitet, der udbyder det pågældende fag rettet mod undervisning i de gymnasiale uddannelser, kan foretage en ækvivalensvurdering i forhold til hvilke kurser, der mangler.

Når du overdrager sagen til styrelsen

Når en sag overdrages til styrelsen sker følgende:

- Styrelsens fagkonsulenter gennemgår kandidatens oplysninger og dokumentation for gennemført uddannelse. Hvis det vurderes relevant indhentes evt. yderligere oplysninger fra skolen.
- Der udarbejdes en vejledende vurdering af, om der er faglig kompetence, som sendes til skolen.
- Hvis der ikke er faglig kompetence, kan kandidaten ikke fastansættes
- Hvis der ikke er faglig kompetence, skal pædagogikumforløbet i faget afbrydes.
- Afbrud i et fag påvirker hele forløbet, som derfor skal justeres. Ved afbrud kontakter Trine Rhein-Knudsen skolen og drøfter den videre proces.

Pædagogikum

- En etårig fuldtidsuddannelse
- Gennemføres i det første ansættelsesår
- Gennemføres i alle kandidatens gymnasierrelevante fag, også selv om skolen ikke selv udbyder dem

Selve pædagogikumforløbet

- 1/3 egenundervisning, 1/3 vejlederklasser, 1/3 teoretisk pædagogikum
- Vejledning i alle fag, ikke nødvendigvis egenundervisning i alle fag
- Tilrettelæg med variation i fag og niveau
- Uddannelsesplan skal udfærdiges
- Send kandidatens papirer til tilsynsførende med det samme – ikke først ved besøg
- Kursusleder og vejledere skal selv have pædagogikum
- Inddrag gerne kursusleder i den praktiske tilrettelæggelse af forløbet, også ift. udpegning af vejleder og valg af hold
- Teori og praksis skal hænge sammen

Hvis forløbet skal afbrydes i et fag

- Måske fortsætter et andet fag
- Ændrer forudsætningen for tilrettelæggelsen
- Det ene fag skal nu fylde hele året

- I tvivl, kontakt Trine Rhein-Knudsen

§ 3, stk. 3: udskyde eller forlænge pædagogikumforløbet

- Kan bruges, hvis
 - der mangler timer i kandidatens fag
 - hvis kandidaten bliver syg/går på barsel
 - hvis man ikke kan finde kvalificerede lærerkræfter til undervisning i et fag osv.
- § 3, stk. 3, kan ikke bruges til deltidsansættelse. Her skal der altid søges dispensation.

§§ 26 og 27

- § 26:
 - Suppleringskandidater (har pædagogikum, men tager ekstra fag)
 - Skal tage kursus i fagdidaktik (LIF) og skrive fagdidaktisk projekt
- § 27:
 - Har faglig kompetence
 - Betydelig undervisningserfaring (6-8 år på fuld tid, gymnasialt eller højere niveau)
 - Skal tage kursus i fagdidaktik (LIF), kursus i fagligt samspil (LPG) og skrive fagdidaktisk projekt

Teoretisk pædagogikum – struktur

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Modulbetegnelse	Indhold	Tidspunkt
At være lærer LÆR (tidl. AD1)	<ul style="list-style-type: none">• Lærergerning og skoleformer• Didaktik, kommunikation og elever	Aug. 3 dage
At være lærer i fag LIF (tidl. fagdidaktik)	<ul style="list-style-type: none">• Fagets genstandsfelt og relevans• Undervisningsformer• Fagdidaktisk teori og perspektiv• Fagdidaktisk projekt	Sep.-dec.
At være lærer i praksis LIP 1 LIP 2 LIP 3 LIP 4 (tidl. workshop)	<ul style="list-style-type: none">• Arbejdsformer og undervisningsformer• Evaluering og vejledning• Mangfoldighed og differentiering• Virtuel undervisning og vejledning	Okt. 1 dag Dec. 1 dag Mar. 1 dag Mar. ½ dag online
At være lærer på de gymnasiale uddannelser LPG (tidl. fagligt samspil)	<ul style="list-style-type: none">• At være lærer i fag• At være lærer i samarbejde med andre fag• At være lærer i en organisation	Jan.-feb. 3 dage
At være lærer i samfundet LIS (tidl. AD2)	<ul style="list-style-type: none">• Teorier om undervisning, læring, dannelse• Fremtidsværksted	Apr. 3 dage

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Spørgsmål